Rijen wachtenden

Op de meest vreemdsoortige plaatsen wordt geparkeerd.

SNEEKER NIEUWSBLAD.

Beter op weg met de bus.

(Fram-korrespondent)

"VERSNELLING" 27-11-87

Elfmerentocht: druk, maar weinig extra reizigers

voor veemarkthal:

Na lang wachten kan er betrekkelijk rustig gestempeld worden.

„It is hjir in folsleine gekkeboel"

Oark, bist net wiis. . .

Verbouwereerd kijken de schaatsers toe wanneer ze horen dat de kaarten op zijn.

(Foto's Studio Ger Dijs)

Chaos bij start Elfmerentocht

De organisatie van de Elfmerentocht had vanmorgen voor een andere startprocedure gekozen. Dat betekende dat alle schaatsers in de Veemarkt een startstempel moesten halen. Op een gegeven moment stond er voor de ingang een rij van tien meter breed en enkele honderden meters lang. De politie moest met megafoons de rij langs om de mensen te vragen vooral niet te gaan drukken, omdat er anders ongelukken zouden gebeuren. Veel schaatsers besloten om zonder startstempel te vertrekken.

Het weer speelde de organisatie van de elfde Elfmerentocht in elk geval géén parten. In het zuidwesten van Friesland ligt een prachtige ijsvloer, waar vanmorgen vroeg vele duizenden mensen op afkwamen. Bij de start in de Sneker veemarkthal deden zich dan ook chaotische taferelen voor. De organisatie besloot er op het laatste moment nog een aantal extra startkaarten te laten bijmaken.

F.D., 19-1-87

Bij de start van de Elfmerentocht vanmorgen in Sneek vonden chaotische taferelen plaats.

Zo'n 25.000 schaatsers, een absoluut record, vertrokken vanaf de Kolk bij de Waterpoort.

„As jimme ferhippe fan de kjeld, hat it net oan ús mem lein. . .”

Van een onzer redacteuren L.C. 19-1-'87

SNEEK - „Hé, jonges, wa hat der fan jimme net in boarstrok en of in piamabroek oan? Dy moat it no sizze, want ik ha noch wol in pear steltsjes yn 'e auto lizzen. Fan ús mem meikrigen, dy leave skat. As jimme straks ferhippe fan de kjeld, hat it net oan my lein. En oan ús mem al hielendal net fansels. . .”.

Zo kon het gebeuren, dat de eersten al om half acht in de Veemarkthal verschenen, om daar op de kaart het verlossende startstempel gedrukt te krijgen. Vrij vlot daarna werd de eerste groep van duizend schaatsers op het dubbeldikke ijs van De Kolk onder de fraai door kunstlicht beschenen Waterpoort losgelaten. Tien minuten later was het tweede peloton aan de beurt, weer tien minuten later het derde, waarna de zaak enigszins in het honderd leek te lopen, omdat de toeloop aanmerkelijk groter was dan de organisatie had verwacht.

De Elfmerentochtcommissie had voor het eerst voor deze startprocedure gekozen, om te voorkomen, dat er zich in startplaats Sneek ineens teveel mensen op te weinig kubieke meter ijs zouden bewegen. Zoals vorig jaar nog het geval was, toen er in kort tijdsbestek meer dan vijftienduizend mensen het nachtelijk duister van de Woudvaart tegemoet gingen.

De nieuwe methode voldeed vanmorgen niet zo best. De massa stormde als één man richting Veemarkthal, waar de grote deuren bijna uit de voegen werden gedrukt. De politie maande de opdringende mensen via megafoons hun ijsdriften wat binnen de perken te houden. „Mensen, wees toch een beetje verstandig. De schaatsers die vooraan staan, worden hartstikke doodgedrukt”, luidde de waarschuwing, waarna de zaak inderdaad wat rustiger werd.

Bij Hotel Prins in Sneek, net als trouwens bij al die andere Veemarkt-café's waar de duizenden deelnemers aan de elfde Elfmerenschaatstocht probeerden de zo felbegeerde startkaart in handen te krijgen, was het vanmorgen dringen en drukken geblazen. Op dat moment had niemand het tussen al die gezelligwarm wriemelende lijven natuurlijk koud, vandaar waarschijnlijk ook, dat geen van de schaatsmaten van de vriendelijke klerenaanbieder op zijn aanbod inging. Of ze daar in de loop van de dag spijt van zullen hebben, is niet helemaal onmogelijk, want Koning Winter heerst in de Zuidwesthoek vandaag met ijzige hand.

Officieel heette het dat de kaarten 'útsuteljende' etablissementen, die morgen weer gewoontegetrouw het domein van levende have verkopende boeren en veekooplui zullen zijn, de deuren pas om acht uur zouden opengooien, maar toen vanmorgen om zeven uur de eerste liefhebbers al aan hun poorten verschenen, besloten de organisatoren in het zenuwcentrum van de op een steenworp afstand gelegen brandweerkazerne ver voor half acht al het verkoopsein te geven.

Na overleg met de organisatie besloot de politie rond half negen niet meer grote groepen ineens binnen te laten, maar de grote schuifdeuren op een kier te houden, om de lange rij wachtenden langzaam maar zeker uit te dunnen. Adjudant Jaap Bronger leek dat de beste oplossing. „Het druppelt op die manier rustig door. Het sluiten van de deuren voor de neuzen van de laatsten was niet de beste oplossing. Dat leverde scheve gezichten op”.

Rond diezelfde tijd waren de kaarten al zo goed als uitverkocht. Het aanvankelijke deelnemerstal van 16.000 is door de organisatie uitgebreid naar bijna 19.000 om laatkomers niet teleur te stellen. Desondanks rijden er naar schatting enkele duizenden de tocht 'zwart', zodat het rijderstal ruim boven de 20.000 is uitgekomen.

Er kon vanmorgen vlot worden gereden. Dat bewezen de eerstaankomende Bouke Tijsseling uit Sneek (aankomst 11.45 uur) en de tweede man Yge Hoekstra uit Oudega. Voor het middaguur konden ze allebeide afstempelen.

L.C. 19-1-'87

Twintigduizend deelnemers

De elfde Elfmerentocht is vanmorgen in Sneek met veel duwen en dringen van start gegaan. Voor de Veemarkthal stonden duizenden te wachten op het begeerde startstempel. Dat leverde lange wachttijden en gemor op. Voor negen uur waren bijna negentienduizend startkaarten van de hand gedaan. De eerste deelnemers arriveerden vannacht al en sliepen in hun auto tot het eerste kille ochtendkrieken. (Foto Wietze Landman)

L.C. 19-1-'87

aan Elfmerentocht

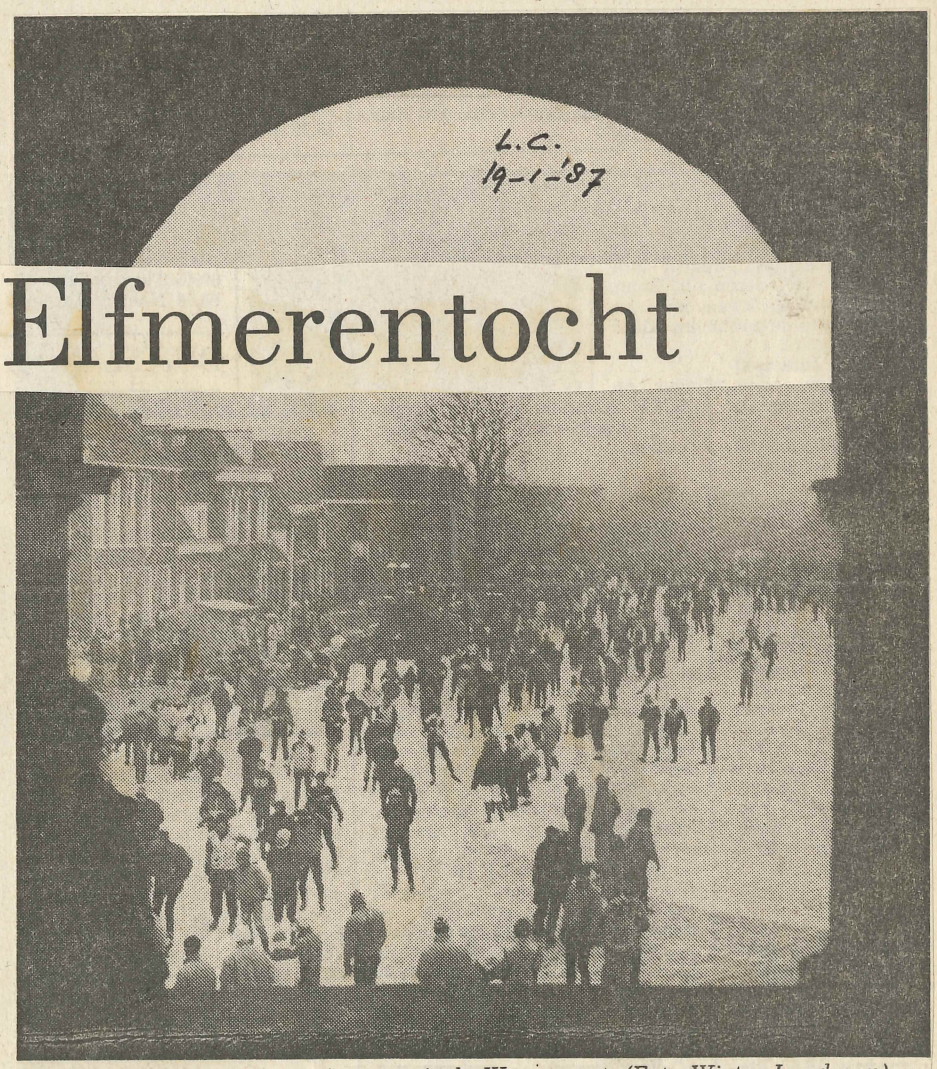

De rijders aan de start, gezien vanuit de Waterpoort. (Foto Wietze Landman)

Verwachting voor het Noorden, geldig tot dinsdagavond: Veel bewolking en mogelijk wat motsneeuw. Middagtemperatuur rond min 5 graden. Wind uit oostelijke richting (kracht 2 tot 4, in het Waddengebied 4 tot 5). Komende nacht minima rond min 8 (min 12 in opklaringsgebieden), morgen overdag rond min 5 graden. Dezelfde windkracht en -richting als vandaag. Veel bewolking, maar geen sneeuw van betekenis. Verdere vooruitzichten: Langzaam oplopende temperaturen. L.C. 19-1-'87

Schaatsweer

Twintigduizend schaatsers op weg in Elfmerentocht

Elfmerentocht groot ijsfeest

F.D. 20-1-'87

SNEEK – De elfde editie van de Elfmerentocht is gisteren een overweldigend succes geworden. Zowel de organisatoren als de deelnemers kunnen terug zien op een geslaagde schaatstocht. Een ijsfeest, dat zijn weerga niet kende. In Sneek, de start en finishplaats, bonden 's morgens zo'n 25.000 mensen de schaatsen onder.

door Hinne T. Bokma

Mede door het kwalitatief goede ijs en het voortreffelijke weer – alleen het zonnetje liet verstek gaan – bleef het aantal uitvallers beperkt. Vier toerschaatsers moesten voor hun verwondingen in het Sneker ziekenhuis worden behandeld en een kleine tweehonderd mensen liepen lichte schaaf- en snijwonden op.

Een na afloop uiterst tevreden IJWC-voorzitter B. W. Cazemier (burgemeester Wymbritseradiel) kreeg van alle kanten lof toegezwaaid. Een zwartrijder voelde zich na het volbrengen van de tocht tegenover de organisatie verplicht het inschrijfgeld alsnog te betalen. "Soks is moai", merkte de heer Cazemier op.

"Der is neat bart. We ha allinne mar positive reaksjes hân", aldus de IJWC-voorzitter. Het door het ijs zakken van tien schaatsers in Gaastmeer noemt hij een incidentje, waaraan niet al te veel aandacht dient te worden geschonken. Dat 'incidentje' vond 's morgens rond elf uur plaats bij de stempelpost. Zonder enig voorteken zakte men daar door het ijs. Vijf deelnemers kregen droge kleren en vervolgden de tocht. De overige vijf staakten de strijd.

Sportverdwazing

Wat ook niet onvermeld mag blijven is de enigszins chaotische start in de veemarkthal. Tientallen schaatsers kwamen bij de ingang van de hal in de knel. De toeloop was zo groot, dat er een lange rij van wachtenden voor de veemarkthal kwam te staan. En niet iedereen was even geduldig. "Sportverdwazing", zei een controleur. "Se binne stapel... ", merkte een ander op. En ook de 'stempelaar' moest het ontgelden. "Ik krige de tafel yn myn mage", aldus de heer F. Douma uit Sneek. "Se hongen boppe oer my hinne".

Druk was het ook in de vier horecagelegenheden, waar de startkaarten te verkrijgen waren. Bij café Vellinga op het veemarktterrein zwaaide J. Dijkstra de scepter. Toen daar omstreeks half negen de startkaarten verkocht waren moest men wachten op de kopiën. "Maar ze kunnen er niet tegen draaien. In twee à drie minuten zijn er vijfhonderd kaarten verkocht", aldus de heer Dijkstra.

'Brêgejild'

Om het de schaatsers wat gemakkelijker te maken stonden veel bruggen geruime tijd omhoog. Dat gebeurde dan op verzoek van de organisatie. In Parrega betekende dit een drukke dag voor brugwachter J. Huisman. "It is te fergelikjen mei in dei yn de simmer, wannear sa'n twahûndert boatsjes troch de brêge moatte", aldus Huisman. "It ferskil is, dat ik fan de riders gjin brêgejild krij..."

De deelnemers kwamen uit binnen- en buitenland. Onder de buitenlanders bevond zich een groep Zweden, die speciaal voor de schaatstoertochten naar Nederland kwam. Men verblijft in een Amsterdams hotel. Een van die mensen is Johannes Löhmus uit Stenhamra bij Stockholm.

De groep Zweden was op alles voorbereid. Zelfs reddingsmateriaal, voor het geval dat men in wakken zou rijden, behoorde tot de uitrusting. De heer Löhmus kwam naar Nederland omdat er in Zweden teveel sneeuw op het ijs ligt om er goed te kunnen schaatsen. De groep Zweden genoot in Friesland met volle teugen van een sneeuwvrije route.

Wie ook genoot was de 42-jarige Durk van der Goot uit het Australische Sydney. Van der Goot, geboren in Leeuwarden, kreeg vorige week van zijn broer uit Leeuwarden een telefoontje, dat het ijs dik in de sloten lag. Samen met zijn vrouw en twee kinderen kwam de heer Van der Goot naar Friesland.

Dat was geen enkel probleem. De kinderen hebben zomervakantie. "It is by ús no tritich graden boppe nul", aldus Van der Goot.

De Zweed Johannes Löhmus uit Stenhamra was uitgerust met reddingsmateriaal. Maar het ijs wat dikker en betrouwbaarder dan hij gedacht had.

De familie blijft tot komende zaterdag. Dan stapt men op het vliegtuig naar het zonnige Hawaï, waar nog een weekje vakantie aan het 'uitstapje' wordt toegevoegd. De heer Van der Goot stond twintig jaar geleden voor de laatste maal op schaatsen. "Ik voel mij best", aldus de Australiër.

Niet alleen het succes van de elfde Elfmerentocht kwam gisteravond ter sprake, ook de situatie bij de start werd van verschillende kanten belicht. De gedachten van de organisatie gaan uit naar een voorverkoop van de startkaarten. "Wêr leit de grins?", vroeg de heer Cazemier zich af. "Hjoed wie de draachkracht fan it iis sadanich, dat it maklik koe..."

Chaotische start, prachtige toertocht

Deze man is in goed gezelschap

Stempelhokje in druk Gaastmeer door het ijs

Door Willem de Boer L.C. 20-1-87

GAASTMEER - Met enig gekraak en kreetjes van verbazing en schrik zakte gistermorgen in Gaastmeer het stempelhokje door het ijs. Op dat moment stond een flinke rij schaatsers te wachten op een stempel. Supersnel ging dat stempelen in hun ogen niet, de twintig stempelaars konden de grote massa nauwelijks de baas. Hoewel het ijs ter plekke veel meer dan tien centimeter dik was, kon het het 'staan' niet verwerken. Vijftien mensen, onder wie een aantal deelnemers, liepen daarbij een nat pak op. De schaatsers werden aan droge kleren geholpen en konden de tocht vervolgen.

Kritiek dus van de kant van de rijders op de volgens hen niet altijd even vlotte doorstroming bij de stempelposten. Het had er alle schijn van, dat men langs het parcours al even verbaasd was over het grote aantal deelnemers als de organisatie in Sneek. In Stavoren werd om één uur de brui aan het stempelen gegeven. Grote plassen water hadden er al voor gezorgd dat het hokje driemaal was verplaatst. Uit de luidsprekers schalde toen de kreet: In Stavoren hoeft u niet meer te stempelen, rijdt maar door. Dat gaf ongewild enige paniek. Rijders dachten dat de controle gesloten was en dat ze te laat waren.

N.EN.2.

Elfmerentocht

De heren Tjalling (rechts) uit Sneek en De Vries bestuderen in Sloten de kaart aandachtig

Meer dan twintig duizend rijders

"Niet bij de stempelposten blijven staan mensen", brult de speaker in Sloten. De deelnemers krijgen daar een stempel, maken een slag door de stad en gaan terug over het Slotermeer. Door de grote hoeveelheden schaatsers is het van belang dat er bij de stempelposten niet gerust wordt.

Een kwestie van vallen en opstaan.

Toen het gistermorgen voor de schuifdeuren van de Veemarkthal even „op knypen" stond, ondernam een groepje van vijf politiemensen een poging, zich een weg door de wachtende meute te banen, teneinde de collega's te bereiken die de niet eenvoudige taak hadden, elke tien minuten duizend deelnemers binnen te laten. Onder aanvoering van korpschef Willem Schut lukte dat de vertegenwoordigers van de sterke arm na heel wat ruk- en trekwerk inderdaad.

★★★

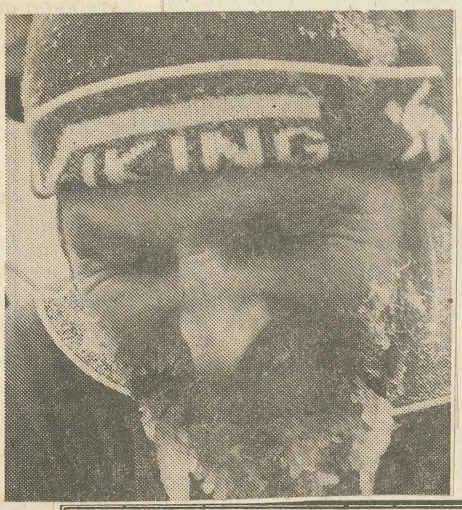

Hoekstra: „Klopt, ik jou it fuort ta. Ik bin der ek foar straft, want doe't wy skeef oer it lân wer werom riden, fleach ik mei in gang yn in stik stikeltried. Sa heal foaroer deryn, wist wol? Ik tocht noch: 'ferrek ik ha it krús opskuord'. Mar ik ha doe foarsichtich efkes field. No it siet allegearre lokkich noch te plak. It sil dy mar gebeure. Ik bin úteinlik noch mar 41, is't net sa?"

Rutten had een duur ijn vrouw had hem met ek gebracht, maar toen rkthal aankwam, bleek n in de auto te hebben jn vrouw, die dat merkben in de hal, maar haar al niet meer, want die teruggereden naar zijn r arriveerde even later ote. Schaatsen meegemet de taxi terug naar ıd. Kosten f 85. Niettet „op slofjes" de tocht

Een t schaatst de auto hij bij d hij zijn achterge te, liet he man hoo was met woonpla ook zijn nomen, de Wate min reer uit.

L.C. 20-1-'87

Kistwurk

'Ik tocht: ferrek, ik ha it krús opskuord. . .'

Gistermorgen om acht uur floepte in de Sneker brandweerkazerne zomaar het licht uit. Absolute nacht. De bemanners van het heilige der heilige, oftewel het zenuwcentrum, in de kazerne konden dat missen als kiespijn. Juist op dat moment immers - zo rond half negen, toen de drukte bij de Veemarkthal het grootst was - moest er van alles en nog wat worden geregeld. . .

★★★

Mooi was het dat iedereen, en niet in het laatst de dienstdoende spuitgasten zelve, zo rustig bleef. Iedereen riep althans om 'kalmte', 'rust' en 'geen paniek'. Na een paar minuten zag je de aanwezigen stiekem opgelucht ademhalen, toen na een wat stotterend begin het noodaggregaat tenslotte toch in werking trad. „In leuke oefening foar de brânwar", vond burgemeester Cazemier. „En op sa'n aardich momint ek. . .".

★★★

Her en der in de kazerne hingen grote plakkaten met daarop de verontrustende tekst „IJs onbetrouwbaar, organisatie Elfmerentocht". Moest als een grapje worden gezien, meenden de volop koffie, 'waarme poeiermolke' en spritsen ronddelende brandweerlieden.

★★★

Grote afwezige gisteren was voorzitter Wigle de Vries van de Elfmerentochtcommissie. De Sneker was ziek; zijn arts had hem op het hart gebonden deze dag niet in actie te komen. Dat speet hem uitermate. „Ik moast my der by deljaan, en no ja, dan doch ik dat ek mar, al is it mei muoite". Bij het organiseren van de twaalfde Elfmerentocht wil De Vries weer van de partij zijn. „Dizze tocht leit my tige nei oan it hert, dat se binne noch net fan my ôf".

★★★

Tabe Radsma en Bokke Bok, stempelaars in café Vellinga, hadden gistermiddag nog schik over het tafereel bij de kaartverkoop. Radsma: „Om kwart over acht waren we al los. Alle driedúzend kaarten weg. Toen een paar lui weg waren om in de gemeentehuizen van Wymbrits en Sneek fotokopieën te maken, stonden al die schaatsers vanachter de andere kant van de tafel ons maar aan te gapen". Bok: „Ik probeerde ze aan het zingen te krijgen, maar het lukte niet".

★★★

Radsma: „En maar langzaam opdrukken. Dat gebeurde niet opzettelijk, want het waren stuk voor stuk vreselijk sportieve lui. Dat zie ik aan de koppen". Bok: „Ja, maar op een bepaald moment ging de tafel wel scheef omhoog en zaten we met de rugjes en de stoelen op twee poten skeef teugen de muur aan. Maar, het is net wat Tabe zegt, allemaal heel leuke lui..."

★★★

Zo rond een uur of vijf puilden de cafés bij de Watertoren in Sneek uit. Met moeite kon de tapkast gehaald worden en ook dan was door de keel gieten er niet altijd bij. Een inwoner van Sneek ondervond dat in de Stadsherberg: „Ik hè noch gien twee stappen deen en myn glaske is leech. Dit wurdt in dure avend."

Schaatser zet tanden in pink parkeerwachter

SNEEK - De Sneker parkeerwachter Gerard Talen bedenkt zich waarschijnlijk voortaan wel twee keer eer hij weer een vinger uitsteekt naar een hapgrage Elfmerentochtdeelnemer. Toen hij gistermorgen op het drukbevolkte Veemarktterrein in zijn woonplaats een licht ontstemde schaatser tot enige kalmte maande, omdat de situatie wat uit de hand leek te lopen, werd hij onverwacht in zijn ongeschoeide rechterpink gebeten. Eerst leek het met de verwonding wel wat mee te vallen, maar toen de getroffen pink een uurtje later zo dik als een duim werd, besloot hij een arts te raadplegen. Die stuurde Talen door naar het ziekenhuis, waar hem een tetanusspuit werd toegediend.

F.D. 20-1-'87

Elfmerentocht der duizendtallen

Elfmerentocht kronkelt door Zuidwesthoek

SNEEK – Een lange sliert schaatsers kronkelde gisteren door de Friese Zuidwesthoek. Voor het derde achtereenvolgende jaar organiseerde de IJswegen Centrale Wymbritseradeel de Elfmerentocht. Maar liefst 25.000 mensen namen aan de toertocht deel.

Daarvan hadden twintigduizend mensen een startbewijs. De organisatie sprak na afloop van een geweldig succes. Mede door het prachtige weer en het uitstekende ijs bleef het aantal uitvallers beperkt. Zo'n tweehonderd deelnemers liepen schaaf- en snijwonden op. Vier schaatsers moesten voor hun verwondingen in het ziekenhuis worden behandeld. – De foto is gemaakt op de Fluessen.

L.C. 20-1-'87

GALAMADAMMEN - Duizenden en nog eens duizenden schaatsers hebben gisteren een onvergetelijke Elfmerentocht geschaatst. Veel meer dan twintigduizend mensen - zwartrijders meegerekend - reden in een ononderbroken rij door de Zuidwesthoek. 'IJs en weder' waren van de beste kwaliteit en ondanks de enorme belangstelling van deelnemerszijde is de tocht zonder noemenswaardige wanklanken verlopen. Al heel vroeg in de ochtend was Sneek veranderd in een lichtelijk chaotische schaatsersstad. De organiserende ijsvereniging Sneek, Wymbritseradeel, IJlst had aan de zestienduizend deelnemerskaarten niet genoeg. Er werden een kleine drieduizend kaarten bijgedrukt, maar zelfs toen waren er nog duizenden te weinig.

Hoe massaal de Elfmerentocht was, laat de foto duidelijk zien.

Bij Galamadammen slingert een lang lint van rijders over Fluessen en Morra.

Elfmerentocht

L.C. 20-1-'87

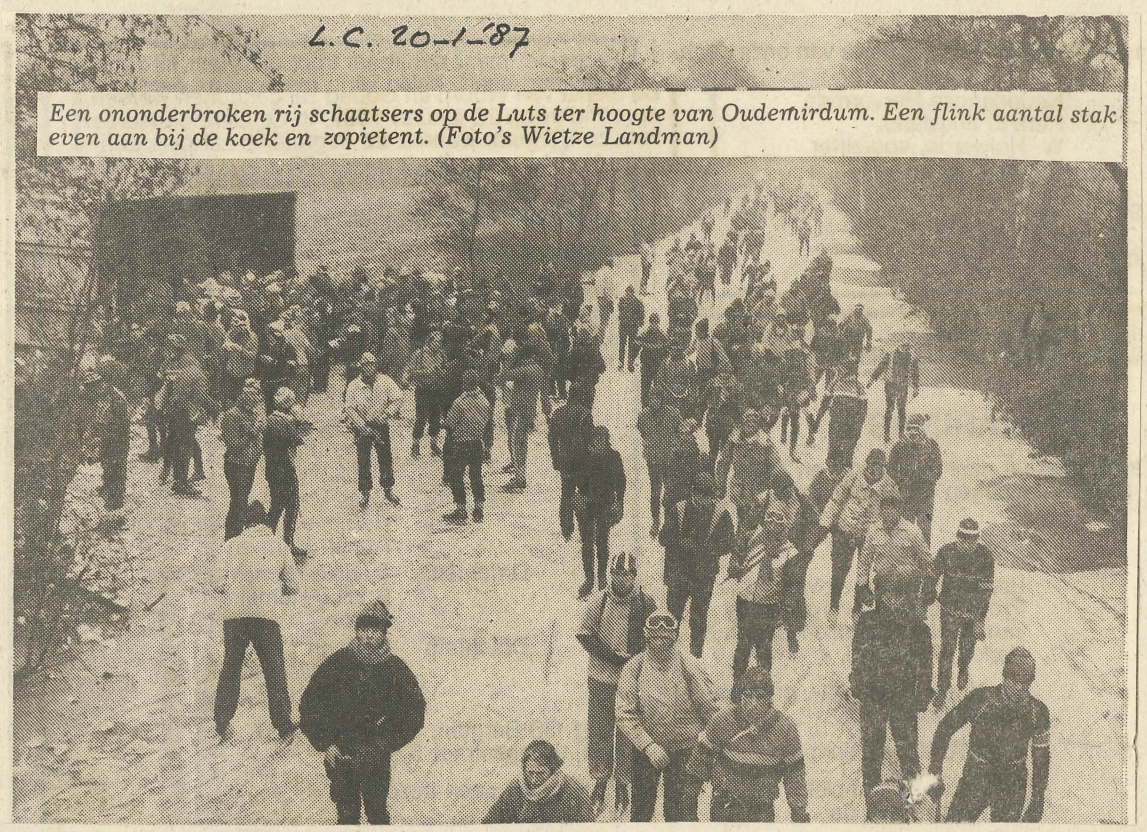

Een ononderbroken rij schaatsers op de Luts ter hoogte van Oudemirdum. Een flink aantal stak even aan bij de koek en zopietent. (Foto's Wietze Landman)

weer juweeltje

Door Willem Altena

SNEEK - De elfde Elfmerentocht was een juweeltje. Natuurlijk, het experiment met het starten in groepen van duizend deelnemers vanuit de Veemarkthal was allesbehalve een succes. Bij de terugkeer 's middags in Sneek was het merendeel van de twintigduizend deelnemers het gedrang en het lange wachten voor de stempelhal in die vroege ochtenduren echter al lang weer vergeten. . .

Daarvoor immers hield het weer - vijf graden onder nul, weinig wind en bij tijd en wijle enige veerlichte sneeuwval - zich veel te best. En wat nog meer was: het ijs was van een voortreffelijke kwaliteit. Op de meeste plaatsen, zelfs midden op de grootste meren, meet de betonlaag een dikte tussen de twintig en dertig centimeter. Het ijs lag, en ligt nog trouwens, er als een spiegel bij en is zo hard, dat er waarschijnlijk alleen 'stjerren' in komen als er vanuit de ruimte een kwalster van meteorietachtig formaat met een snelheid van 110 kilometer per uur op inslaat.

Klune was er nauwelijks bij. Op een paar dammetjes na.

Doorkomst in Balk, waar het schaarse publiek de rijders gadesloeg.

einig problemen or de treinen het busvervoer

EEK – De FRAM en de NS goed voorbereid op de mas- ensen die gistermorgen rich- Sneek moest, om deel te n aan de Elfmerentocht. De ad op de lijn Leeuwarden – ren twee extra treinstellen naakt en dat bleek voldoen- het extra reizigersaanbod te n verwerken.

Een lange sliert deelnemers trok door de Zuidwesthoek. In Stavoren had men de helft er op zitten. Tot grote verwarring van de schaatsers werd daar omstreeks twee uur de stempelpost opgeheven. Bij het stempelhok was te veel water op het ijs gekomen.

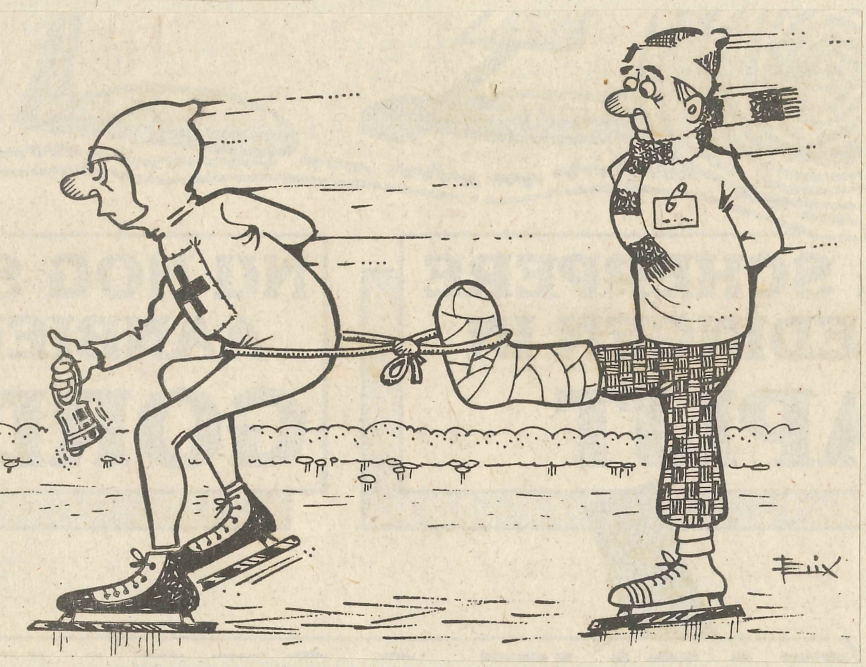

"Rij maar door. Zonder stempel in Stavoren is er in Sneek ook wel een medaille", kregen de deelnemers te horen. Maar onder druk van enkele schaatsers heropenden de mensen van de ijswegencentrale de controlepost.

Zwartrijders

In Stavoren kwam men tot de ontdekking, dat er erg veel zwartrijders aan de tocht deelnamen. "Ien op de trije is in swartrider. Der binne wol tritichtûzen dielnimmers", zo zei één controleur. Met een ijsdikte van 25 tot 30 cm had men in Stavoren geen reden tot klagen. Tenminste als men wat door bleef schaatsen. . .

Maar de stempelproblemen van Stavoren werkten door tot in Hindeloopen. Controleurs werden aangeklampt. Een enkele deelnemer stak vertwijfeld de handen in de lucht, toen hij te horen kreeg, dat men ook in Hindeloopen geen stempel kon krijgen. Pas in Workum was er weer een stempel.

Gaf het traject Molkwerum-Hindeloopen-Workum vorig jaar grote problemen – de toerschaatsers moesten enkele kilometers klúnen – , dit jaar was er geen vuiltje aan de lucht. Het ijs hield zich uitstekend. "It is hynste-iis", aldus IJWC-man A. Blom.

Druk was het bij de koek- en zopietentjes langs de route. De IJsclub Hindeloopen had 25 vrijwilligers opgetrommeld. Zondagavond was men reeds begonnen met de voorbereidende werkzaamheden. "En fanmoarn wiene wy der al om seis oere ôf", aldus een verkoper.

De 24 EHBO-posten langs de route kregen zo'n tweehonderd schaatsers te behandelen. Het ging met name om snij- en schaafwonden. De ambulances brachten vier toerrijders naar het ziekenhuis. Eén met een gebroken sleutelbeen, een ander met een gebroken enkel en een derde met een gebroken pols. Toch sprak de EHBO van een rustige dag.

Eerste klas kaatser Cees Punter houdt zijn conditie in de winter op peil met ondermeer het meerijden met deze tocht. Moeilijk vindt hij het niet. In café-restaurant Jac. Folkertsma in Stavoren is het druk en een puinhoop. Terwijl de barkeepers het niet erg druk hebben, is het dringen geblazen bij de stand met snert, soep en broodjes. Ze vliegen inderdaad als warme soortgenoten over de toonbank. Op het toneel is de EHBO-post gevestigd. Ook zij hebben volgens Gert de Vries nog weinig mensen hoeven behandelen met bevriezingsverschijnselen. Twee mannen uit Heerenveen genieten van een lekker kop snert. De ene vertelt dat zijn arm in de afgelopen tijd al driemaal uit de kom is geweest en dat hij morgen weer naar de dokter moet. "Dat ik mei hjoed net falle". W. SM. Z.

Drukte in het café van Folkertsma

Om half drie rijdt een ieder nog lustig door het centrum. Rond die tijd rust de zweed Thure Björck even uit. Hij is met een groep van 24 man een week lang in Amsterdam. Zondagavond om negen uur hoorden ze dat de Elfmerentocht gereden kon worden en toen werd gelijk besloten om maar mee te doen. Het verschil met het schaatsen in Zweden is dat er hier over kanalen en door steden geschaatst kan worden en dat is in zijn thuisland niet het geval. Daar moet je bovendien erg op zwakke plekken verdacht zijn. Iedere rijder heeft daar ook een prikstokje mee om de dikte van het ijs te meten. Kleine Kroesjes dus.

De schaatsen, Almgrens, kunnen gemakkelijk aan- en uitgetrokken worden. Volgens Björck waren zij in 1985 de eersten die dit type schaats in Nederland introduceerden. Björck heeft de twee vorige Elfstedentochten ook gereden en wil het dit jaar weer graag doen. Daarbij zal er desnoods gebruik worden gemaakt van het feit dat ze buitenlanders zijn. Een lidmaatschapskaart hebben ze natuurlijk niet...

De Zweden stappen in Hindeloopen weer op het ijs

Workum had de zaakjes uitstekend voor elkaar. Ook daar verraste de grote deelname. De koek en zopie tent van de muziekvereniging Crescendo moest zelfs even 'nee' verkopen. Evenals in andere plaatsen deden de tentjes op het ijs goede zaken. Voorkeur ging uit naar warm drinken. „Ja, de minsken wurde ferstanniger. Se binne der better op klaaid as ferline jier. Wy hawwe dan ek gjin problemen", aldus een EHBO'ster. Nu lokte niet iedere EHBO-post. Wat te denken van die in Parrega, ondergebracht in de Drie Botten. De schaatsers namen een deur verder en deden zich in de knusse gelagkamer tegoed aan de warme chocolademelk. En met nog een 25 kilometer voor de boeg waren er zelfs die een klein glaasje goudbruin vocht door de keel lieten glijden.

In Workum moesten de schaatsers en de fietsers zich bukken

In Bolsward was de lange sliert rijders door de Parregaaster vaart zo uiteengerekt dat de groep stempelaars onder leiding van rayonhoofd Geert van der Bijl, probleemloos haar werk kon doen. „We willen niet dat mensen moeten wachten, dat is onze eer te na", aldus Geert. „We vinden het bijna een sport, de bubs zo snel mogelijk weer weg te hebben". Hoeveel keer de stempelaars moesten vertellen hoe ver Sneek nog was, valt niet te zeggen. Zo nu en dan mochten de schaatsers. Een van hen dacht dat Sneek nog zestig schaatsmijlen ver was....

Stempelen in Bolsward en dan op naar Sneek L.C. 20-1-'87

De geheime controle in IJlst

Geheime controle

In IJlst, de laatste plaats voor de finish, bevindt zich een geheime controle. Daar wordt gemeld dat er vooral in de morgen veel zwartrijders zijn geweest. "Vanmorgen hadden we een groep van 15. Drie stempelden er misschien af", zegt een stempelaar. Een vrijwilliger schreeuwt de menigte voortdurend toe dat er een controle is. „'k Heb het misschien wel tienduizend keer gezegd".

Rond zes uur druppelen bij café Vellinga de laatste deelnemers aan de tocht binnen. Aan medailles geen gebrek. In tegenstelling tot eerdere berichten zijn er voldoende in voorraad. IJswegencentralemedewerker Egbert van der Ploeg wordt bij de laatste stempelpost door een man op de schouder geklopt "In prachtige tocht, mar dy start hie oars moatten". Van der Ploeg verklaart ook waarom het mis is gegaan. "Om kertier oer seizen wiene der al in hiel soad minsken en der wie net op rekkene. It is efter de tafels úttocht, mar it hat net wurke!" Verder is hij een tevreden mens.

Eindelijk!

Voorzitter Bendix Cazemier van organisatie Elfmerentocht:

'Ik bin in tefreden en tankber man'

SNEEK - Voorzitter Bendix Cazemier van de organiserende ijswegencentrale Sneek, Wymbritseradeel, IJlst toonde zich na afloop van de Elfmerentocht „in tige tefreden en tankber man". Hij sprak van „in fantastyske dei". Hij was vooral erg ingenomen met het opvoeren van de verbindingsfaciliteiten en de nauwere samenwerking met de brandweer Sneek.

Aan het afstempelen in de Veemarkthal aan het begin van de tocht zaten naar zijn mening nog wat haken en ogen, maar die waren niet van dien aard, dat de startprocedure weer overboord moet worden gegooid. „Wy sille dizze saak meikoarten op 'e nij besjen, lykas wy dat dwaan sille mei de hieltiten wer ûnwisse faktor fan it tal dielnimmers", aldus Cazemier.

Er deden officieel 19.200 mensen mee, maar in werkelijkheid stonden ongeveer 25.000 liefhebbers op het ijs, zo was de schatting van de organisatie. Het aantal uitvallers bedroeg 530, nog geen drie procent van het totaal dus. Volgens de EHBO/Rode Kruis liepen ongeveer tweehonderd deelnemers verwondingen op. De kwetsuren, vaak niet ernstig van aard, betroffen met name snijwonden aan een van beide benen, ontstaan bij valpartijen door uitschietende ijzers van vallende voorrijders. Vier deelnemers moesten met botbreuken in het Sneker ziekenhuis worden opgenomen. Een woordvoerder van de hulporganisatie noemde de aantallen betrekkelijk gering.

L.C. 20-1-'87

FD. 21-1-87

Ernstig bezorgde burgemeester Cazemier:

Waar is discipline bij Elfmerentochtrijders?

IJLST – "Ik denk dat we de grens van de deelname aan de Elfmerentocht wel bereikt hebben. Je kunt afvragen waar de grens van je verantwoordelijkheid ligt." Burgemeester B. W. Cazemier van Wymbritseradiel, die tevens voorzitter is van de IJswegencentrale, zei gisteravond tijdens de gemeenteraadsvergadering, dat het gebeuren rond de Elfmerentocht hem "grote zorg" baarde.

"Hoe ver rijkt de macht van de sterke arm? In hoeverre kan men bestuurlijk ingrijpen op wat door de meesten als negatief wordt ervaren?", zo vroeg Cazemier zich af. Volgens hem zijn "de media" in het algemeen de grote boosdoeners van het toenemende geweld.

"Van alle kanten zijn er tijdens de Elfmerentocht positieve omstandigheden. Het weer zit mee; het ijs. Desondanks zijn er ontwikkelingen waarvan je zegt: hoe bestáát het. Waarom gedragen mensen zich niet een beetje disciplinair. Waarom wordt er niet rustig gewacht op een startstempel en denkt iedereen aan het eigen 'ik'. Men is ziende blind. Men gaat geweld gebruiken. Waarvoor is dat nodig? Dat zit me hoog."

Niet op ijs

Cazemier zei verder tot 's nachts één uur in touw te zijn geweest in verband met het zoeken naar als vermist opgegeven schaatsers. "Verscheidene ongeruste familieleden belden op. Om kwart over twaalf was de laatste gevonden. Maar niet op het ijs!"

Vervolgens trad de heer Cazemier even in zijn rol als voorzitter van de IJswegencentrale van Sneek, Wymbritseradiel en IJlst. Terugblikkend op de Elfmerentocht en met name het begin ervan, vroeg de burgemeester zich af waar de grenzen van de verantwoordelijkheid van de organisatie liggen. „Het zou kunnen zijn", zo zei hij, „dat die grenzen inmiddels zijn bereikt". SN.N. 86

Elfmerentochtrijders op zoek naar verloren geraakte spullen

L.C. 21-1-'87

SNEEK - Bij het politiebureau en de hoofdpost van het Rode Kruis in Sneek kwamen gisteren tientallen telefoontjes binnen van schaatsers, die daags tevoren tijdens de Elfmerentocht spullen waren kwijtgeraakt. „Bij ons stond de telefoon werkelijk roodgloeiend", aldus afdelingsbestuurder Bertus Janssen van het Rode Kruis. Naar kleren, fototoestellen, sleutelbossen, paperassen, schaatshoezen en schoeisel bestond de grootste vraag. Sommigen konden worden geholpen, nadat vinders de spullen bij de plaatselijke politie had afgeleverd. „Aardig was het telefoontje dat we kregen van een vrouw, die ons vroeg hoe het had kunnen gebeuren, dat haar zoon zijn schoenen miste, die hij 's morgens in Sneek in een plastic zak op de kade had neergezet", vertelt Janssen. „Ik hâld jimme der ferantwurdlik foar", zei ze tegen ons. „It fyn it gjin spul sa'n jonge op sokken thús komme te litten. En soargje der mar foar, dat de pûde mei syn spullen wer werom komt!".

Rond het vriespunt

Landelijke computervooruitzichten van het KNMI voor donderdag tot en met zondag: wolkenvelden, maar geen neerslag van betekenis. 's Nachts lichte vorst, 's middags vooral in het noordwesten lichte dooi. Meer over het weer op pagina 4.

Loltsje: Yn 'e goedichheid, litte se it mar in jiermannich beteie.

"Wat sizze jo der fan?"